

İleti Yönetim Sistemi

Av. Vahdet Talha Bıçak

Giriş

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik kapsamında, Hizmet Sağlayıcılar tarafından alıcılara gönderilecek ticari iletilerin, Yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında alıcının onayı olmadan gönderilemeyeceği, izin dâhilinde gönderilen iletilerde ise alıcılara ret imkânı sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Zorunlu kayıt

İleti Yönetim Sistemi'ne kayıt zorunlu tutulmuştur. Online ortamda gerçekleştireceğiniz kampanya, duyuru, tanıtım gibi bildirim hizmetlerine devam edebilmeniz için İYS kayıt işleminizi tamamlamanız gerekmektedir. İYS'ye kayıt olan tüm hizmet sağlayıcı ve markalarına ayrı ayrı tekil İYS numarası atanacaktır

Kanun'da ve Yönetmelik'te tanımlandığı üzere ticari iletiler için alınacak iletişim onaylarında, onay fiziksel ortamda alınmış ise alıcının imzası gereklidir ancak pratikte bu belgelerin saklanması, arşivlenmesi, belgelerin güvenliğinin ve gizliliğinin sağlanması, gerektiğinde arşivden çıkarılması meşakkatli bir süreçtir. Elektronik ortamda alınması durumunda ise onayın alındığına dair bilgilendirmenin alıcının elektronik iletişim adresine aynı gün içinde iletilmesi gerektiği belirtilmiştir. Elektronik ortamda alınan onaylarda da benzer şekilde onayın izin sahibi kişiden alındığının elektronik kayıtlarının tutulması ve güvenli bir şekilde saklanması gerekmektedir.

Uygulama

Uygulamada yaşanan bu sorunların önüne geçilmesi amacıyla Kanun ve Yönetmelik'te gerekli değişiklikler yapılmıştır. Bu doğrultuda Ticaret Bakanlığı tarafından ulusal bir ticari elektronik ileti yönetim sisteminin kurulmasına karar verilmiş ve bu sistemi kurmak üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği görevlendirilmiştir. İleti Yönetim Sistemi A.Ş., Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından bu amaçla hizmet vermek üzere kurulmuştur. İleti Yönetim Sistemi, Hizmet Sağlayıcıların arama, mesaj ve e-posta gibi farklı tipte ileti izinlerini saklayıp yönetebilecekleri, alıcıların verdikleri izinleri görüntüleyip kaldırabilecekleri, izinsiz gönderimleri şikâyet edebilecekleri, kamunun ise ileti şikâyetlerini ve şikâyete konu izin durumunu görüntüleyebilecekleri, web sitesi, kısa mesaj numarası ve çağrı merkezi üzerinden hizmet verecek, tüm izinleri zaman damgasıyla kayıt altına alıp güvenli biçimde saklayacak ulusal veri tabanı sistemidir.

İleti Yönetim Sistemi ile Hizmet Sağlayıcıların, alıcılara göndereceği ticari elektronik iletiler öncesinde alması gereken izinler güvenli bir ortamda saklanacak, alıcılar onay ve ret

bildirimlerini yapabilecek, bunun yanında şikâyet hakkını kullanabilecektir. Kamu denetleme görevini hızlı ve eksiksiz bir şekilde yerine getirebilecektir.

Hizmet Sağlayıcı kimdir?

Telefon, çağrı merkezi, otomatik arama makinesi, akıllı ses kaydedici sistem, elektronik posta, kısa mesaj hizmeti gibi vasıtalar kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilen ve ticari amaçlarla gönderilen veri, ses ve görüntü içerikli ileti gönderimi yapan gerçek veya tüzel kişilere Hizmet Sağlayıcı denir.

Ticari elektronik ileti nedir?

Hizmet Sağlayıcıların, mal ve hizmetlerini pazarlamak, işletmesini tanıtmak ya da kutlama ve temenni gibi içeriklerle tanınırlığını artırmak amacıyla alıcıların elektronik iletişim adreslerine promosyon, kampanya, indirim, hediye içerikli gönderdiği iletilerdir. Bu iletilerin gönderilebilmesi için alıcıların onayı gerekir.

Ancak, alınan veya dolaylı yoldan kullanılan bir hizmete ilişkin yapılan teslimat, borç, fatura içerikli iletilerin gönderiminde onay aranmaz.

Hizmetler

İleti Yönetim Sistemi'nde başvuru süreci onaylanmış ve sisteme kaydedilmiş tüm hizmet sağlayıcılar, temel hizmetlerden ücretsiz faydalanabilirler. Temel hizmetler için aşağıda listelenen tüm işlemler İYS web sitesi üzerinden elle gerçekleştirilir. Bu kapsamda sunulan hizmetlerin şartları ve içeriği aşağıdaki gibidir:

- Hizmet sağlayıcının tanımlı yetkili kullanıcısı, iys.org.tr internet sitesine giriş yaparak, ticari elektronik ileti gönderimi yapmak üzere onayını almış olduğu iletişim adresini ekleyebilir.
- Daha önce onayı alınmış bir iletişim adresinden onayı kaldırarak bu kayıta onayı redde çevirebilir.
- Daha önce ret verilmiş bir iletişim adresini onaya çevirebilir.
- Hizmet sağlayıcı, kendisi adına alıcıların gerçekleştirdiği izin durumu değişikliklerini görüntüleyebilir.
- Bir iletişim adresinin mevcut izin durumunu sorgulayabilir.
- Zaman damgalı günlük izin raporu ve izinli veri tabanı raporu alabilir.
- Hizmet sağlayıcı tescil edilmiş markalarını iys.org.tr'de tanımlayabilir ve bu markalara ait izinlerini yönetebilir.

İYS'yi temel hizmetler kapsamında ücretsiz kullanan hizmet sağlayıcılar, alıcıları için ticari elektronik ileti izinlerini kendileri alır ve yönetir. İYS'de oluşan kayıtlar, hizmet sağlayıcının beyanına göre oluşturulur. Alıcının şikâyeti durumunda, onayın usule uygun alındığına ilişkin ispat yükümlülüğü hizmet sağlayıcıya aittir.

Neden İleti Yönetim Sistemine İhtiyaç Duyulmuştur?

Teknolojinin giderek gelişmesi ve insanların evlerinden çıkmadan dahi alışverişlerini yapabilmek istemeleri ile e-ticaret şirketlerinin son yıllarda çok hızlı büyüdüğüne tanık oluyoruz. Bu şirketlerden en ünlüsü ise “Amazon” isimli e-ticaret şirkettir. 1984 yılında Jeff Bezos tarafından Amerika’nın Seattle şehrinde kurulan bu şirket önceleri kitap ve plak satarken, e-ticaret hizmetlerinin dünyada hız kazanması ile birlikte dünyanın en büyük online alışveriş platformu olmuştur.

E-ticaret hizmetlerinin giderek yaygınlaşması ve bu alanda büyük bir rekabet ortamının oluşması bir taraftan müşterilerin ucuza ve kaliteli mal almasını sağlamışsa da rekabetin giderek artması ile müşterilerin kişisel verilerinin ele geçirilerek, mal ve hizmet tanıtımı için sürekli olarak SMS gönderilmesi, arama yapılması ve e-mail gönderilmesi yaygın hale gelmiştir. İnsanların kişisel verilerini izinsiz işlenmesi, dağıtılması ve yurtdışına gönderilmesinin önüne geçilmek için 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunla birlikte Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuş, kanunda düzenlenen yükümlülüklerle aykırı davranan veri işleyenlere yüklü miktarda para cezası kesilmiştir. Bununla birlikte yeni kurulan ve 30 Ağustos 2020 tarihi itibari ile işlerlik kazanacak olan İleti Yönetim Sistemi, hizmet sağlayıcıların arama, SMS mesaj, e-posta yoluyla ticari elektronik ileti göndermek için alıcılardan aldıkları onayları saklayıp yönetebilmesine, alıcıların ise onay ve ret hakkını kullanabilmesine, ticari elektronik ileti şikayetlerini iletebilmesine ve yönetebilmesine imkan tanıyan, güvenlik standartlarına sahip ulusal bir veri tabanı sistemidir. Bu veri tabanı sayesinde alıcılar(vatandaşlar) istemedikleri şirket ve kişilerden tanıtım amaçlı SMS, e-posta veya arama gelmesini engelleyebilecektir. Engellenen kişilerin engele rağmen tanıtım mesajlarını göndermeye devam etmesi halinde idari para cezası uygulanacaktır.

Sonuç

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik kapsamında, Hizmet Sağlayıcılar tarafından alıcılara gönderilecek ticari iletilerin, Yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında alıcının onayı olmadan gönderilemeyeceği, izin dâhilinde gönderilen iletilerde ise alıcılara ret imkânı sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Bu sebeple İYS(İleti Yönetim Sistemi) adında ulusal bir ticari elektronik ileti yönetim sistemi kurulmuştur. Bu konuda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği görevlendirilmiştir.

E-ticaret aracılığıyla ürünlerini satan, pazarlayan ve geliştiren gerçek ve tüzel kişilerin İYS sistemine kayıt olması zorunludur. Bu kişilerin, mal ve hizmetlerini tanıtmak, pazarlamak, işletmesini tanıtmak ya da kutlama ve temenni gibi içeriklerle tanınırlığını artırmak amacıyla alıcıların elektronik iletişim adreslerine gönderdiği ticari elektronik iletiler için kendisi tarafından ya da İYS üzerinden önceden onay alması zorunludur. Onay alınmadan yapılan reklam ve tanıtım içerikli mesajlar ve iletilerden dolayı şikâyet halinde ilgililere idari para cezası kesilebilecektir.